Teórie manažmentu 05 - Behaviorálna teória manažmentu :)

V súvislosti s touto teóriou sa možno stretnúť s označením „human relations“ – „ľudské vzťahy“, alebo základy riadenia ľudí v organizáciách. Hlavný význam tejto teórie je v zmene manažérskeho myslenia tým, že identifikovala význam behaviorálnych procesov a orientovala pohľad na zamestnancov ako na hodnotné zdroje a nie nástroje. Väčší dôraz kládla na postoje a správanie jednotlivca, a na skupinové procesy v organizácii. Človek jednotlivec je vnímaný ako človek – tvor sociálny a člen sociálnej skupiny.

Za začiatok rozvoja behaviorálnej teórie možno označiť tzv. Hawthornský experiment 1929-1932, ktorý realizovali E. Mayo a F. S. Roethlisberger, vo Western Electric Company.

Elton Mayo (1880-1949)

Svojimi výskumami sociálnej organizácie a sociológie výrobných vzťahov vnútri pracovných skupín preukázal význam vplyvu psychologických faktorov na výsledky práce.

Jadro jeho koncepcie tvorí myšlienka, že samotná práca, podmienky výrobného procesu aj fyzické potreby ľudí majú obyčajne menší vplyv na výsledky práce než sociálne a psychologické faktory. Z toho vyplynuli rady pre vedúcich pracovníkov. Mali by racionálne rešpektovať vznikajúce sociálne a psychologické potreby. Pre efektívne riadenie ľudí je účelné poznať skupinové aj osobné záujmy riadených pracovníkov a vedieť ich usmerňovať.

Pre toto obdobie je charakteristické v súvislosti s rozvojom psychologickej teórie, že sa začína aj pionierska fáza skupinovej psychológie. V 30. a 40. rokoch sa prijímali výsledky „sociometrie skupiny“ (Moreno) a výsledky „skupinovej dynamiky“ (K. Lewin).

Ak by sme porovnali obidve teórie, klasické teória vychádzala zo vzťahu podnet : reakcia. Behaviorálna teória ponúka komplexnejší pohľad. Pre pracovníka je primárnym podnetom sociálne prostredie (podmienky, názory, interpersonálna motivácia). Motiváciou sú aj vzťahy vedúce ku spokojnosti. Behaviorálna teória načrtáva problematiku autority, spôsobu riadenia a motivácie pracovníkov. Výkon a spokojnosť skupinovej práce závisí nielen od integračného stupňa členov skupiny a ich schopnosti kooperácie, ale aj od spôsobu riadenia a druhu riadenia vedúceho.

Rozvoju hnutia human relations prispeli aj výskumy v oblasti motivácie, najmä Abraham Maslow svojou hierarchiou potrieb a Douglas Mc Gregor teóriou X a Y. Z hnutia human relations vychádzajú práce zaoberajúce sa organizational behaviour. Základom sú vedné odbory psychológia, sociológia, antropológia, ekonomika a medicína. Pohľad na správanie je zameraný na jednotlivca, skupinu a organizačné procesy. Hlavnými oblasťami záujmu sú pracovná spokojnosť, stres, motivácia, vedenie, skupinová dynamika, komunikácia, organizačná politika, interpersonálne konflikty, organizačná štruktúra a design.

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

Eva Letovancová, *Psychológia v manažmente*, Centrum ďalšieho a celoživotného vzdelávania Univerzity Komenského, vydala Univerzita Komenského v Bratislave vo Vydavateľstve UK, 2007, ISBN-978-80-223-2307-9.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania